

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1914. 24. szám.

Budapest, június 14.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az új katonai bünvádi eljárás életbeléptetése.

Ismertetés, különös tekintettel a csendőrségre.

Még 1911. év április 23-án két törvényjavaslatot terjesztett báró Hazai honvédelmi miniszter ur a magyar képviselőház elé. Az egyik: a *közös haderő* katonai bünvádi perrendtartásáról szólt, a másik a *honvédségről*. E két javaslatot a képviselőház az akkori obstrukció miatt egészen a következő év júniusáig tárgyalás alá nem vehette. Ezután azonban az országgyűlés már gyorsan végzett a javaslatokkal s az új katonai bünvádi perrendtartásról szóló törvények 1912. évi július 8-án kihirdetettek.

Az így kihirdetett törvényeket azonban nem lehetett rögtön életbeléptetni, mert hisz előbb az új törvények szerint új bíróságokat és fogházakat kellett felállítani, sok újabb szabályzatot kellett kidolgozni és újra kellett szervezni a hadbírói kart.

Ezért maga a törvény is akként rendelkezik, hogy az életbeléptetés napját a honvédelmi miniszter határozza meg, de legkésőbb a kihirdetéstől számított két év múlva az új eljárásnak életbe kell lépnie.

Ez a két év folyó évi július 8-án járna le s a honvédelmi miniszter ur a napokban tette közzé a rendeletét, a mely szerint az új katonai bünvádi perrendtartás *folyó évi július hó 1-én lép életbe*.

E rendejlettel egyidejűleg terjedelmes végrehajtói utasításokat és sok más szabályzatot adtak ki és itt most ezekről akarunk egy népszerű kis ismertetést adni.

Magát az új katonai bünvádi eljárást már *annak idején*, a törvényjavaslatok alapján, ismertettük¹ ugyan (s az országgyűlés a törvényjavaslatokat úgyszólván változatlanul fogadta el), mindamellett a dolog könnyebb megérthetése végett szükséges itt az új katonai bünvádi perrendtartás néhány lényegesebb intézményét is röviden újra ismertetni.

¹ Lásd a *«Csendőrségi Lapok»* 1911. évi 22., 23. és 24-ik számaiban Gerő Gyula ezredes-hadbíró cikkét: *«Az új katonai bünvádi eljárás»* cím alatt.

Az új eljárásban kétféle *elsőfoku* bíróságok lesznek ú. m. a *dandárbíróóságok* és a *hadosztálybíróóságok*.

A *dandárbíróóságok* csakis a *legénységnek* (és rangosztályba nem sorozott havidijasoknak) csekélyebb *vétségeiben*² ítélnék, míg a *hadosztálybíróóságok* ezeknek az egyéneknek súlyosabb bűncselekményei, valamint a *tiszteknek* és hasonló állásuaknak *valamennyi* bűnesetei fölött hoznak *elsőfoku* ítéletet.

A dandárbíróástól a hadosztálybíróáshoz lehet felbuzni s ez esetben a hadosztálybíróóság mint *másodfoku* hatóság *végleg* határoz.

A hadosztálybíróóságoknak, mint *elsőfoku* bíróságoknak ítéletei ellen beadott perorvoslatok fölött másodfokban és véglegesen a *legfelsőbb honvéd törvényszék* dönt.

A dandárbíróóságok és a hadosztálybíróóságok ítéleteit a *haditörvényszékeken* hozzák. A haditörvényszékek csak *tisztekből* alakittatnak.

A *dandárbíróósági haditörvényszék* három tagból áll, még pedig: egy alezredesből vagy őrnagyból mint elnökből, egy katonaaállományú századosból mint *elnökből* és egy igazságügyi tisztekből (hadbíróból) mint tárgyalásvezetőből.

A *hadosztálybíróóság haditörvényszéke* öt tagból áll, a kiknek rendfokozata — a hadbíróét kivéve — a vádlott rendfokozatától függ. Elv az, hogy a haditörvényszék tagja (a hadbíróét kivéve) nem lehet fiatalabb rangú mint a vádlott.³

A legfelsőbb honvéd törvényszék *tanácsokban* ítélt.

² A *dandárbíróóságok* a legénységnek csakis oly *vétségeiben* ítélnék, a melyekre a katonai büntetőtörvényben nincs hat hónál hosszabb tartamu fogság szabva. Reudszerint tehát a kisebb lopások és sikkasztások (mint vétségek) stb. tartoznak a dandárbíróóság elé.

³ A haditörvényszék a hadosztálybíróásznál, ha a vádlott legénységi vagy polgári egyén, a következőkből áll: egy törzstiszt mint elnök, két százados, egy főhadnagy és egy igazságügyi tiszt (tárgyalásvezető). Ha azonban a hadosztálybíróóság mint *másodfoku* bíróság jár el: a haditörvényszéken két igazságügyi tiszt vesz részt, a főhadnagy pedig elmarad. Ha a vádlott: főtiszt vagy tisztjelölt, a hadosztály-haditörvényszék az igazságügyi tiszt (tárgyalásvezetőn) kívül egy ezredesből vagy alezredesből (mint elnökből), egy őrnagyból és két századosból (mint elnökökből) áll.

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan ismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Ontóház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérelés. — Árjegyzék minden hangszerrel külön kúldetik.

Egy-egy tanács rendszerint hét tagból áll, még pedig két vezérőrnagyból vagy katonaaállomány ezredesből és öt törzs- (tábornok) hadbíróból. Némely esetben a tanács kizárólag hadbírákból alakittatik; ilyenkor a tanács csak öt tagból áll.

Az új katonai bűnvádi perrendtartás azt rendeli, hogy a haditörvényszékekhez és a legfelsőbb törvényszékhez a katonaaállomány tagokat egy az év elején *előre megállapítandó sorrendben kell vezényelni*. A most kibocsátott végrehajtó utasítás ennél fogva elrendeli, hogy a vezénylés céljából vezénylő-lajstromokat kell vezetni.

A dandár- és hadosztály-haditörvényszékek a vezénylés több vezénylő-lajstrom alapján történik. Mindenekelőtt az e bíróságok székhelyén levő honvéd állomásparancsnokságok azokat a helyben levő csapatokat, parancsnokságokat, hatóságokat⁴ és intézeteket tartják egy lajstromban nyilván, a melyeknek létszámában a megkívánt rendfokozatu tisztek vannak; az illető csapatok, hatóságok és intézetek pedig magukról a *liszlekről* (ezredestől főhadnagyig) vezetnek külön lajstromot.

Ha már most egy haditörvényszék megtarthatásához törzs- és főtisztekre van szükség, úgy a bíróság a honvéd állomásparancsnoksághoz fordul. Ez kijelöli az ő vezénylő-lajstroma alapján azt a csapatot, hatóságot stb., a mely haditörvényszék adására sorban következik és ez a csapat (hatóság) vezényli azután a saját lajstroma szerint az illető tiszteket.

Miután azonban a katonai bűnvádi perrendtartás akként rendelkezik, hogy a *csemlőregyének elleni bűnügyekben* bírálként *«a mennyire lehetséges» csendőrtiszteket kell vezényelni*: a végrehajtó utasítás e tekintetben külön intézkedik, még pedig következőképen.⁵

A csendőrségi egyének fölött bíraskodó haditörvényszék katonaaállomány tagjainak *legalább a fele minden körülmények közt a csendőrségből veendő*; vagyis szabatosabban szólva: a dandárbírószék haditörvényszékénél: *egynék* (az elnöknek vagy az ülnöknek), a hadosztálybírószék haditörvényszékénél pedig: *kettőnek* (az elnöknek és egyik ülnöknek vagy két ülnöknek) okvetlen csendőrtiszteket kell lennie. Ha *ennyi* megfelelő rendfokozatu csendőrtiszt a bíróság székhelyén nem áll rendelkezésre: akkor *máshonnan* kell a hiányzót vezényelni.⁶

⁴ A honvédelmi minisztérium és a honvéd főparancsnokság tisztjei nem vezényeltetnek bírák gyanánt.

⁵ Lásd a végrehajtó utasításnak a katonai bűnvádi perrendtartás 53. §-ához függőszett határozványai 12—13 pontjait, továbbá az 55. §-hoz függőszett végrehajtási határozványok 5—7. pontjait, végül a 71. §-hoz függőszett végrehajtási határozványokat.

⁶ Csakis akkor szabad *máshonnan* vezényelni, ha a vezénylés azért szükséges, mert különben a dandárbírószékhez egy, a hadosztálybírószékhez két csendőrtisztet nem lehetne adni. A többi haditörvényszéki tag (csendőrtiszt hiányában) honvéd tisztekből veendő.

Ennek az elvnek keresztülvitele céljából a végrehajtó utasítás a következőket rendeli:

A haditörvényszék csendőrségi tagjait a bíróság székhelyére nézve területileg illetékes csendőrkerületi parancsnokságok vezénylik (*Nagyváradon* az ottani *dandár-bírószékhez*: az országos csendőriskolaparancsnokság).

E végből az illető honvédbírószék székhelyén levő csendőrkerületi parancsnokság és a nagyváradi országos csendőriskolaparancsnokság a vezénylendő csendőrtisztekről vezénylő-lajstromot vezet. A lajstromba a csendőrkerületi parancsnokság a csendőrszámvivők kivételével, *az állomáshelyén levő*, a kerületi parancsnokság kötelekébe tartozó mindazokat a csendőr törzs- és főtiszteket felveszi, a kik a dandár-, illetőleg a hadosztály haditörvényszék alakításánál szóba jöhetnek.⁷ A nagyváradi iskolaparancsnokság vezénylő-lajstromába az állomáson levő csendőr törzs- és főtisztek (századostól felfelé) felveendőek. E lajstromok minden év elején szerkesztendők és nyilvántartandók. Az év folyamán távozó csendőrtisztek a lajstromból törölendők, az újonnan bevonultak rangjuk szerint a lajstromba felveendőek.

A csendőrkerületi parancsnokság és az országos csendőriskolaparancsnokság székhelyén levő bírósághoz a haditörvényszéki tagok vezénylése a lajstrom sorrendje szerint történik s a mennyiben előforduló esetben a szükséges rendfokozatu csendőrtiszt rendelkezésre nem áll, annak a katonaaállomány honvédtiszttel pótlása végett a csendőrkerületi-, (a nagyváradi országos csendőriskolaparancsnokság), a honvéd állomásparancsnoksághoz fordul. Ha azonban a dandár-haditörvényszékhez legalább is egy, a hadosztály-haditörvényszékhez pedig legalább is két csendőrtiszt sem áll a bíróság székhelyén rendelkezésre, ezeket a bíróság székhelyén kívül állomásozó csendőrtisztek közül a csendőrkerületi parancsnokság (törzstiszteket a felügyelő) minden körülmények közt vezényli. Ilyenkor mindig a bíróság székhelyéhez legközelebb eső megfelelő rendfokozatu csendőrtisztet, egyenlő távolság mellett az illető rendfokozatban rangban legidősebbet kell vezényelnie.

A nagyváradi dandárbírószék kivételével azoknak a dandárbírószékeknek haditörvényszékeihez, a melyeknek székhelyén csendőrkerületi parancsnokság nincs, elnök és ülnök gyanánt a területileg illetékes csendőrkerületi parancsnokság elsősorban a dandárbírószék székhelyén levő csendőrtiszteket vezényli, még pedig a rangsőbb-

⁷ Ha a vád függőszettre szól, vagy ha a vádlott azzal védekezik, hogy őt előljárójának szabályellenes magatartása indította a büncselekményre, a haditörvényszékhez sem elnökül, sem ülnökül nem hivandók meg oly egyének, a kik alárendeltjei annak az előljárónak, a ki ellen a függőszett elkövetetett, vagy a ki ellen a vádlott vallomása irányul. E szabály alól kivételnek csak akkor van helye, ha különben a haditörvényszéket a bíróságnál megalakítani nem lehetne.

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kiszpesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

A hadsereg szuronyvívőverseny részesei.

Az első sorban középen Fery Oszkár ezredes úr, a VI. sz. oszondőrkerület parancsnoka; jobbján Hein György hadnagyszámvívő úr. — *-gal jelölve Varga eszdőr.

ség sorrendje szerint. Ha a dandárbiroság székhelyén a szükséges rendfokozatu csendőrtisztek kellő számban rendelkezésre nem állnak, azoknak katonaiállományu honvédtisztekkel, illetőleg a bíróság székhelyén kívül állomásozó csendőrtisztekkel pótlása iránt az előző bekezdés szerint kell eljárni.

A haditörvényszékekhez szükséges *tábornokokat* a honvédfőparancsnokság vezényli, még pedig szintén egy ott vezetendő vezénylő-lajstrom szerint.

A mi a Budapesten felállítandó *legfelsőbb törvényszék* nyilvános tárgyalásaihoz szükséges két-két tábornokot vagy ezredet illeti, ezeket egy külön lajstrom szerint a honvédfőparancsnokság vezényli.

A csendőrségnél szolgálati alkalmazásban álló tábornokok és ezredek, utóbbiak a csendőrségi felügyelő útján, csakis a csendőrségi egyének bűnügyekben tartott főtárgyalásokhoz, ezekhez azonban elsősorban vezénylendők, minél fogva az ily tárgyalásokhoz a honvédségnél szolgálati alkalmazásban álló tábornok vagy ezredek csak akkor rendelendő ki, ha a szükséges szám a csendőrségnél szolgálati alkalmazásban álló tábornokok és ezredekéből ki nem telik. Idevonatkozólag *elvül szolgáljon, hogy a csendőrségi bűnügyben tartott legfelsőbb törvényszéki tárgyalásnál legoláts egy katonaiállományu tanácslagot minden körülmények között a csendőrségből kell venni*; a mennyiben tehát előforduló esetben ily tanácsagnak alkalmas egyén Budapesten egyáltalában rendelkezésre nem áll, a honvédfőparancsnokság egy csendőrezredesnek más állomásról vezénylése végett a csendőrségi felügyelőhöz fordul. A csendőrségi felügyelő ilyenkor a rendelkezésre állók közül a Budapesthez legközelebb esőt, egyenlő távolság mellett a rangban legidősebb csendőrezredest vezényli.

A vezénylő-lajstromok vezetésére, illetőleg az egyes tisztek vezénylésére nézve a végrehajtó utasítások részletes intézkedéseket tartalmaznak. Ezeknek bővebb ismertetésére nincs terünk. Itt csak azt jegyezzük meg, hogy a tisztekről vezetendő lajstromba nem veendő fel azok, a kik *ügyési tiszti* alkalmazásban vannak, vagy a kik büntett miatt el voltak ítélve, avagy a kik gondnokság (csőd) alatt állnak, továbbá nem vezénylendők azok a tisztek, a kik ellen büntetőbirósági vagy becsületügyi eljárás van folyamatban és hogy a vezénylés alkalmával a bírósággal közölni kell a vezényelt tisztek nevét és rendfokozatát.

A főtárgyalás felbeszakítása vagy elnapolása esetében az újonnan kitűzött főtárgyalásra ugyanazok a haditörvényszéki tagok vezénylendők, a kik mint ilyenek az első főtárgyaláson működtek.

Ha ez nem lehetséges, az akadályról és annak előrelátható tartamáról a bíróság haladéktalanul és közvetlenül értesítendő.

A vezénylésre vonatkozó minden ügydarab *„sürgős”* gyanánt kezelendő.

A szolgálati ut rendszerint mellőzendő.

*

A katonai bűnvádi perrendtartás szerint a cs. és kir. katonai és a m. kir. honvéd legfelsőbb törvényszék székhelyeit Ő Felsége határozza meg és Ő Felsége parancsára állíttatnak fel az elsőfoku bíróságok.

A napokban közzétett legfelsőbb elhatározások a cs. és kir. legfelsőbb katonai törvényszék székhelyeül *Bécsel*, a m. kir. legfelsőbb honvédtörvényszék székhelyeül: *Budapestel* határozták meg.

Ugyane legfelsőbb elhatározások szerint a következő helyeken állítandók fel dandár- és hadosztálybiróságok és pedig:

A honvédségnél:

Dandárbiróságok: Budapest, Szeged, Kassa, Pozsony, Kolozsvar, Zágráb, Veszprém, Pécs, Lugos, Nagyvárad, Nyitra, Szatbmár, Nagyszeben és Požega.

Hadosztálybiróságok: Budapest, Szeged, Kassa, Pozsony, Kolozsvar és Zagreb (a mostani kerületi bíróságok székhelyén).

A közös hadseregnél.

Dandárbiróságok: Krakó, Tarnov, Olmütz, Troppau, Bécs, Brünn, Grác, Klagenfurt, Marburg, Trieszt, Görz, Laibach, Pola, Budapest, Pozsony, Sopron, Komárom, Győr, Kassa, Eperjes, Miskolc, Ungvár, Temesvár, Fehértemplom, Nagyvárad, Arad, Prága, Pilsen, Budweis, Josefstadt, Königgraetz, Teresienstadt, Reichenberg, Przemysl, Jaroslav, Rzezov, Lemberg, Tarnopol, Stanislau, Csernovicz, Nagyszeben, Brassó, Kolozsvar, Gyulafehérvár, Zagreb, Fiume, Eszék, Pétervá ad, Linz, Salzburg, Innsbruck, Bruneck, Bozen, Trient, Szarajevó, Rogatica, Banjaluka, Tuzla, Mosztár, Nevesinje, Trebinje, Castelnuovo, Ragusa és Spalató.

Hadosztálybiróságok: Krakó, Olmütz, Bécs, Brünn, Grác, Trieszt, Budapest, Pozsony, Komárom, Kassa, Miskolc, Temesvár, Nagyvárad, Prága, Pilsen, Josefstadt, Teresienstadt, Przemysl, Jaroslav, Lemberg, Stanislau, Nagyszeben, Kolozsvar, Zágráb, Eszék, Linz, Innsbruck, Trieszt, Szarajevó, Mostar és Castelnuovo.

Julius első napján tehát megszűnnek a mostani honvédbiróságok (köztük a csendőrbiróságok is,) és helyükbe a fentemlitett új honvédbiróságok lépnek.

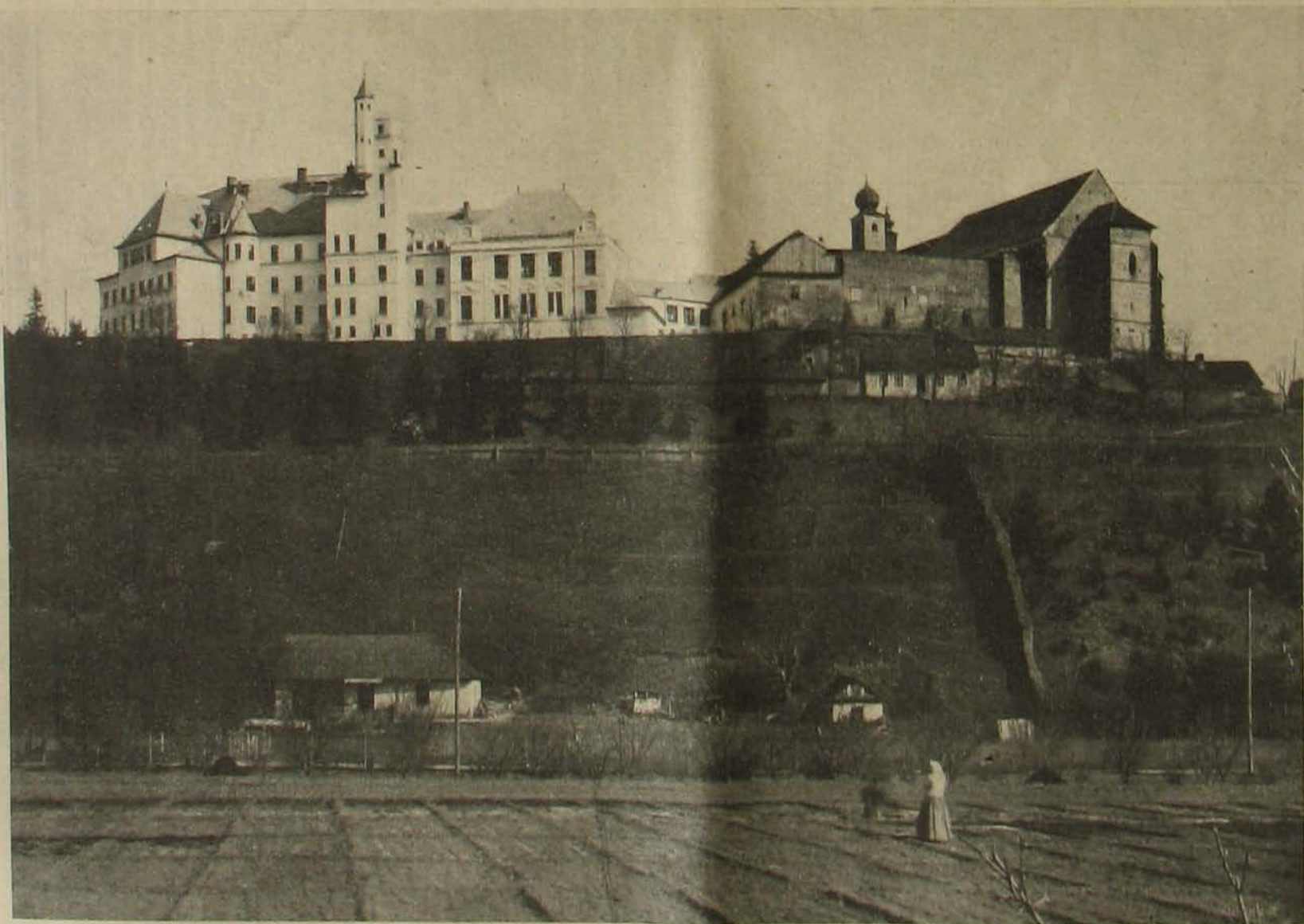
*

Mint tudjuk, a *közös haderő* katonai bűnvádi perrendtartásában elvül van felállítva az, hogy a közös haderőnek Magyarországon felállított hadosztály- és

BUTOR

kézpénzért 7. részletűzetésre legjutányosabb áron
EBRENTREB ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

A lőcséi főgymnázium régi és új épülete nyugat felől.

dandárbiroságánál a rendes békebeli eljárás alatt a kihallgatási és a tárgyalási nyelv, valamint a határozatok szóbeli kihirdetésének nyelve a magyar. Ez a rendelkezés azonban csak 8, illetőleg 12 év múlva lép hatályba az egész vonalon, mert előbb kellő számú magyarral tudó igazságügyi és csapattiszttról kell gondoskodni stb. De ki van a törvényben mondva az is, hogy Magyarországon legalább egy hadosztálybiroságnál és az alája tartozó dandárbiroságoknál a magyar nyelvre vonatkozó fenti rendelkezéseknek azonnal életbe kell lépniök.

Hogy melyik legyen ez a hadosztálybiroság, azt a hadügyminiszter a napokban megjelent körrendelete már eldöntötte. E szerint f. évi július elsejétől kezdve a nagyváradi cs. és kir. hadosztálybiroság és az alája tartozó nagyváradi és aradi dandárbiroság már kizárólag a magyar nyelvet fogja használni a kihallgatások, a fő- és fellebbezési tárgyalásoknál és a határozatok kihirdetésénél. A többi közös hadseregi bíróság ezt csak annyiban teszi meg egyelőre (vagyis a fentebb megjelölt határidő lejártá előtt), a mennyire tőle telik.⁸

*

Az új katonai bünvádi eljárásban is nagy szerep jut egyes magasabb parancsnokoknak. Ezek az úgynevezett «bünvádi üldözési joggal felruházott parancsnokok», vagy a mint a törvény röviden nevezi őket: «illetékes parancsnokok».⁹ Ezeknek nem lesz ugyan (mint a jelenlegi bírói felsőbbbbségi jogot gyakorló parancsnokoknak) kegyelmezési joguk a rendes békebeli eljárásban, de mégis igen fontos jogokat gyakorolnak a végből, hogy a katonai érdekek a katonai bünvádi eljárásban is megóvhatók legyenek. Így ők rendelik el a nyomozóeljárást,¹⁰ ők rendelik el a vizsgálati fogságot, az ő utasításukra történik a uádemelés és ők hajtatják végre a büntetőítéletet s ennél fogva a szabadságvesztésbüntetésnek elhatalasztatását is megengedhetik bizonyos körülmények között stb.

Ezek a parancsnokok kétfélek. Vagy olyanok, a kik csak a dandárbiroságok elé tartozó bűnügyekben gyakorolhatják e jogokat, tebát csak a legénység kisebb

⁸ A magyar királyi honvédségnél a törvénykezési nyelv Magyarországon a magyar, Horvátországban a horvát. A Budapesten feállitandó legfelsőbb honvédtörvényszék törvénykezési nyelve szintén a magyar, de a Horvátországból eléje kerülő bünvádi ügyekben a határozatokat horvát nyelven is kiadja és ily ügyekben a védő a legfelsőbb honvédtörvényszék előtt a horvát nyelvet használhatja.

⁹ A törvény több helyen «illetékes parancsnok» helyett is csak a «parancsnok» szót használja.

¹⁰ Az új eljárásban nem lesz elő- és rendes vizsgálat; csak nyomozóeljárás, a mely a főtárgyalást megelőzi. (Esetleg az illetékes parancsnok, mielőtt a nyomozóeljárást elrendeli, «előzetes megállapításokat» fogantathat.)

vétségeinek esetében (dandárparancsnokok) vagy pedig olyanok, a kik a hadosztálybiroságok hatáskörébe tartozó többi bűnügyekben szerepelnek «illetékes» parancsnokok gyanánt (hadosztályparancsnokok).

A dandár- és hadosztálybiroságok — a végrehajtott utasítás szerint is — a dandár- és hadosztályparancsnokságokkal nincsenek szervezeti összefüggésben. A bírák sem állnak tebát (mint még jelenleg) a parancsnokkal szemben alárendeltségi viszonyban.

De nem csupán a dandár- és a hadosztályparancsnokok gyakorolnak bünvádi üldözési jogokat. Így már maga a honvédségi katonai bünvádi perrendtartás felruházta a honvédkerületi és a honvédfőparancsnokot¹¹ is a bünvádi üldözési joggal (a hadosztályparancsnokot megillető terjedelemben); ezenfelül ki mondja, hogy Ő Felsege még más parancsnokokat is felruházhat ily jogokkal.

Daczára, hogy a katonai bünvádi perrendtartásról szóló törvényjavaslat indokolása annak idején arra engedett következtetni, hogy a csendőrség parancsnokai a bünvádi üldözési joggal felruházva nem lesznek, s a csendőrség a törvény 33. §-ának végbekezdéséhez képest honvéd parancsnokokhoz fog utaltatni: a bonvédelmi miniszter kieszközölte, hogy Ő Felsege a csendőrség parancsnokait is ruházta fel, habár korlátoltabb mérvben, ily jogokkal. A bonvédségi «Rendeleti Közlöny» (Szabályrendeletek) folyó évi június 6-iki számában közzétett legfelsőbb elbátározással ugyanis Ő Felsege az illetékes parancsnok jogaival felruházta az összes csendőrkerületi (horvát-szlavon csendőr-) parancsnokokat: a dandárparancsnokot megillető terjedelemben, a csendőrség felügyelőjét pedig: a hadosztályparancsnokot megillető terjedelemben, de azzal a korlátozással, hogy a felügyelőt ez a jog csak a tisztek és a hasonlóállásuk¹² felett illeti meg.

A csendőrlégénység (és rangosztályba nem sorozott bavidijasok) súlyosabb¹³ vétségei és összes büntelletei esetén tehát nem csendőrségi parancsnokok, hanem a bonvédség parancsnokai (kerületi, illetve hadosztályparancsnokok) fogják a bünvádi üldözési jogokat gyakorolni. E végből az egyes csendőrkerületeket, illetőleg ezek egyes részeit, valamint a másutt (honvédelmi és belügyminisztériumban stb.) alkalmazott csendőrlégénység

¹¹ A honvéd főparancsnok az új eljárásban csak a saját törzse fölött, valamint a miniszteri rendelettel külön hozzá utalandó kötelekék és egyének fölött fogja gyakorolni a jogokat.

¹² A dandárparancsnokot amúgy sem illeti meg tisztek ollen a bünvádi üldözési jog. Tisztek és hasonló állásuk alatt a K. B. P. (katonai bünvádi perrendtartás) 9. §-a értelmében az összes rangosztályba sorozott katonai (csendőrr-) egyőnket, továbbá a tisztjelölteket és a katonai (csendőrr-) tisztjelölteket kel érteni.

¹³ Hat havi fogságnál súlyosabb büntetéssel sújtott vétségek.

Valódi tajtékpipák, szipkák

valamint az összes dohányzó-eszközök legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

SCHWARTZ FÜLÖP UTÓDÁNÁL,

Szegeden, Kárász-utca 8. — Alapítatott 1866-ban.

Csendőrség részére előnyös részletfizetési kedvezmény! Kívántra képen úrjogásokkal valamint őrsőknek választékkal szolgál.

A lőcsei főgymnázium új épülete az udvar felől.

ségi egyéneket (rangosztályba nem sorozott havidijasokat) majd külön honvédelmi miniszteri rendelettel az egyes honvéd-(kerületi, hadosztály-)parancsnokokhoz kell utalni. Ez a rendelet azonban még eddig nem jelent meg.

A fentebb említett legfelsőbb elhatározással különben a m. kir. darabonttestőrség lakparancsnoka és kapitánya is felruházott a dandár-, illetőleg hadosztályparancsnokot megillető bünvádi üldözési jogokkal¹⁴ és a végrehajtó utasítás kimondja, hogy a m. kir. darabonttestőrség egyénei a honvéd büntetőbíráskodás alá tartoznak.

Eddig, ha a parancsnok büntetőbíróvá vizsgálatot rendelt el, a hadbíró hivatalból kiterjesztette minden felmerült vádra az eljárást.

Ellenben az új katonai bünvádi perrendtartás a vádelven alapszik s ennél fogva a katonai bíróság csak a fölött a cselekmény fölött ítélkezhetik, a mely miatt az állami (katonai) hatóság vádat emel.

Míg azonban a polgári bünvádi eljárásban a vádat a kir. ügyészségek önállóan¹⁵ képviselik, addig nálunk a vádlóközégek az illetékes parancsnoknak vannak alárendelve és csakis ennek utasítására járhatnak el.

Vádlóközégek gyanánt a dandár(csendőrkerületi)-parancsnok mellé az ügyészi tiszttel, a hadosztály(honvédkerületi)-parancsnok (csendőrfelügyelő) mellé a honvéd ügyész van adva.

Az ügyészi tiszt nem jogvégezett ember, hanem csapat(csendőr)-tiszttel, a ki egyéb szolgálati állásában megmarad.¹⁶

Ellenben a honvéd-ügyész: jogtudó egyén (igazságügyi tiszt), a ki a (hadosztály-) parancsnoknak (csendőrfelügyelőnek) egyszersmind igazságügyi előadója más jogi tudást igénylő ügyekben.

A dandár-(csendőrkerületi) parancsnok mellett működő ügyészi tisztnek azért nem szükséges jogtudó egyénnek lennie, mert a dandárparancsnok hatáskörébe csak csekélyebb fontosságú, ritkábban előforduló s a rendszerint nem komplikált legénységi ügyek tartoznak, a melyekben a katonaiállomány (csendőr-) tiszt is eljárhat, annál is inkább, mert maga a törvény is bizonyos könnyítéseket tesz az ügyészi tiszt számára a vád emelése körül.

¹⁴ A többi testőrség illető parancsnokai is felruháztattak a hadseregi illetékes parancsnok jogaival s a közös haderő katonai bünvádi perrendtartásához kijelölt végrehajtó utasítás a testőrségeket egyéneit (a darabonttestőrség kivételével) hadseregi büntetőbíráskodás alá helyezi.

¹⁵ A királyi ügyészt is utasíthatja különben az igazságügy-miniszter a vád eljuttatására, de ez csak kivételes esetekben történik.

¹⁶ A közös hadseregnél eltértek ettől az elvtől és ott, a hol több dandárparancsnok van egy dandárbírószékhez utasítva, különre dazeresítették állandó jelleggel, helyi alkalmazású tiszteket az ügyészi tiszt állására.

Mindamellett már a törvény indokolásában kilátásba helyeztetett, hogy az ügyészi tiszteket alkalmazandó katonaiállomány (csendőr-) tisztek számára tanfolyam fog tartatni. Ez a tanfolyam Budapesten, a magyar állam egész területéről idevezényelt honvéd- és csendőrtisztek számára folyó évi április 15-én kezdődött meg és folyó évi június 15-én ér véget. Az ügyészi tisztitanfolyamban a katonai büntetőtörvény és a katonai bünvádi perrendtartás képezik a főtárgyakat s ezenfelül a hallgatók az itteni polgári bírósági főtárgyalásokon is megjelennek hallgatók gyanánt, ismereteiknek gyakorlati uton való bővítése végett.

A törvény szerint az ügyészi tisztet és helyetteseit maga az illetékes parancsnok jelöli ki.¹⁷ Minél fogva már annakidején a dandár- és csendőrkerületi parancsnokokra bízott, hogy ők válaszsának ki és vezényeljenek két-két főtisztet az ügyészi tanfolyamba, a most megjelent végrehajtó utasítások pedig azt rendelik, hogy ezek az illetékes parancsnokok elsősorban azokat a tiszteket kötelesek ügyészi tiszteket kijelölni, a kik ezt a tanfolyamot végezték.

*

A szabadlábban lévő vádlott, ha védőt választ, maga tartozik gondoskodni arról, hogy ez a védelmet át is vegye. Ha azonban a vádlott a tényleges legénységi egyének vagy a rangosztályba nem sorozott tényleges havidijasok közé tartozik és tényleges tiszttel választ védőjéül, akkor ezt saját előjáró parancsnoksága vagy az illetékes bíróság vagy az ügyészi nyomozó eljárás során a honvéd ügyész (ügyészi tiszt) előtt is megnevezheti. Ily esetben maga az előjáró parancsnokság, a bíróság, illetőleg a honvéd ügyész (ügyészi tiszt) gondoskodik arról, hogy a választott egyének és előjáró csapatparancsnokságának (hatóságának) hozzájárulása megszereztesse.

A fogva levő vádlott, ha védőt választott, ezt vagy a honvéd (katonai) letartóztató-intézet vezetésével megbízott tisztnek (fogbázfelügyelő tisztnek), vagy a bíróságnak, vagy az ügyészi nyomozó eljárás során a honvéd ügyésznek (ügyészi tisztnek) jelentheti be. Ebben az esetben a bíróság vagy a honvéd ügyész (ügyészi tiszt) teszi meg a további lépéseket az inánt, hogy a választott a védelmet átvegye.

*

Tudvalevő dolog, hogy a perorvoslatok (fellebbezés, semmisségi panasz, stb.) bejelentésére bizonyos határidők vannak a törvényben megszabva. A ki ezt a határidőt elmulasztja, az elesik a perorvoslat jogától. A törvény

¹⁷ A honvéd ügyészeket és helyetteseket, ha törzstiszti rendfokozatot viselnek s ő felsége, egyébként a honvédelmi miniszter nevezi ki.

azonban megengedi, hogy ha valakit valamely katonai szolgálat akadályozott a határidő betartásában, ezt utólag igazolhassa.

A végrehajtó utasításban most el van rendelve, hogy azt, miszerint az illető csakugyan a katonai szolgálat által volt akadályozva: a *csapatparancsnok* tanusítványával kell igazolni.

A tanusítvány kiállításához nem szükséges, hogy az érdekelt egyén a határidő *egész tartama alatt* volt legyen szolgálatilag elfoglalva, hanem elegendő, ha az érdekelt e határidő utolsó napjának abban az időpontjában, a melyben a perorvoslat még bejelenthető lett volna, ebben a katonai szolgálat vagy az alosztály-kihallgatásnak elmaradása következtében akadályozva volt. Az akadályoztatás oka a tanusítványban felemlítendő.

*

Azok ellen a tényleges katonai egyének ellen, a kik a bíróság előtt a tanuságterést vagy a szakértői véleményadást ok nélkül megtagadják stb., kényszerrendszabály gyanánt fegyelmi fenyítést lehet, a törvény szerint, kiszabni.

Ezt a fenyítést az illetőnek katonai előjárója szabja ki s a végrehajtó utasítás kimondja, hogy az ilyen (puszta kényszerrendszabályt képező) fenyítést a büntetési jegyzőkönyvbe nem kell bevezetni és annak végrehajtását azonnal abba kell hagyni, ha a bíróság arról értesíti a parancsnokságot, hogy az illető tanu vagy szakértő utólag vallomást tett, az esküt letette, illetőleg a szakértői véleményt megadta.

Az ily fenyítés ellen panasznak sincs helye.

*

A végrehajtó rendelet kimondja, hogy a haditörvény-szék elnöke (tehát a *dandárhaditörvényszék* elnöke is) a fegyelmi fenyítőbatalmat a *csapattestparancsnokot* megillető terjedelemben gyakorolja.

Az elnök által kiszabott fegyelmi fenyítés ellen az *ő előljáró parancsnokságához* van panasznak helye.

Ha a megfenyítendő egyén ugyanolyan vagy magasabb rendfokozatban áll, mint az elnök, ez az esetet a megfenyítendő egyén előljáró parancsnokságánál feljelenti.

*

Az új katonai bünvádi perrendtartás (2. §.) a mai szolgálati szabályzattól eltérően szabályozza azt a kérdést, hogy mely vétségek fenyíthetők fegyelmi uton.

A jelenleg érvényben levő szolgálati szabályzat szerint, feltéve, hogy rangvesztést nem kell kimondani s a vétség nem haszonlesésből ered: minden vétséget el lehet fegyelmi uton is intézni, ha az *adott esetben* (tehát a parancsnok nézete szerint) három hónál hosszabb tartamu fogságfenyítés kiszabása nem volna indokolt.

Ezzel szemben a katonai bünvádi perrendtartás a fegyelmi elintézhetséget elsősorban attól teszi függővé, hogy a vétségre mekkora büntetés van szabva a *törvényben*.

Ha a törvény szerint alkalmazandó büntetési tétel legnagyobb mértéke hat hónapot, legkisebb mértéke egy hónapot meg nem halad és fegyelmi uton a megtorlás kielégítőnek mutatkozik, akkor a vétség fegyelmi uton is fenyíthető.

A végrehajtó utasítás idevonatkozólag csak azt tartalmazza, hogy e tekintetben a katonai fegyelmi fenyítőszabályok fogják tartalmazni a közelebbi batározványokat.

E «katonai fegyelmi fenyítőszabályok» alatt természetesen a Szolgálati Szabályzat és a katonai tisztviselők fegyelmi fenyítőszabályzata értendők. Ezek a szabályzatok módosulni fognak; a módosítás még nem jelent meg.

*

Bővebb ismertetés megaladná e lap kereteit.

Itt még csak arra akarjuk figyelmeztetni olvasóinkat, hogy a folyó évi június 6-án megjelent honvédségi Rendeleti Közlöny szerint Ő Felsége a KBP. életbeléptetése alkalmából több szabályzatot jóváhagyott. Ezek közt van egy, a mely a csendőrséget és a katonai parancsnokságokat közelebbről érdekli. Címe ez: «*Időiglenes utasítás a m. kir. honvédség parancsnokságainak és helyi hatóságainak közreműködéséről a katonai bünvádi eljárásban.*»

Ez az utasítás a honvédség számára még nem adott ki, de a közös hadsereguél már megjelent. Ebből azt látni, hogy ezzel az utasítással a Szolgálati Szabályzat I. részének XIV. fejezete (tényvázlatok szerkesztése stb.) lényeges módosítást szenved.

Alkalmilag talán módját ejtjük annak, hogy ezt az utasítást itt behatódobban ismertessük. *G—ő Gy—a.*

Csendőreink az első hadsereg-szuronyvívóversenyen.

(Képpel.)

A közelmúlt háboruk alatt beigazolást nyert, hogy az ütközet kimenetelét majdnem minden egyes esetben a szuronyharc dönti el. Ez a tapasztalat eredményezte az első hadsereg-szuronyvívóversenyt, melyen résztvettek az összes gyalog csapatok kiküldöttei: a *legjobbaknak* minősített szuronyvívók.

A verseny a budapesti Mária Terézia gyalogsági lak-tanya lovardájában folyt le. Kezdődött mult hó 27-én az önként benevezett tisztek versenyével és végződött mult hó 30-án a legénység versenyével.

Versenyzett: 62 tiszt és 377 altiszt. A csendőr tisztikar közül részt vett: Szopkó Győző százados, a ki ezüst érmet, deési báró Diószegby Tibor főhadnagy, a ki bronz érmet nyert és Hein György hadnagy-számvívó, kinek a jury (bíráló bizottság) a m. kir. belügyminiszter úr öngyméltósága által felajánlott tiszteletdíjat ítélte oda. A csendőrtisztek elért eredményük sorrendjében az első 30 közé sorolnak.

A csendőrlegénység állományából — a m. kir. honvát-szavon két csendőrt is beleszámítva — kerületenké-

2 fő, vagyis összesen 18 fő vett részt, kiket — Fery Oberst ezredes, esendőrkerületi parancsnok úr személyes felügyelete és vezetése alatt — Hein hadnagy-számvivő képzett ki. Ezekon kívül a VI. kerület területén még 12 esendőr nyert hosszabb-rövidebb ideig tartó kiképzést. A versenyt megelőzőleg Székesfehérváron általános körvívás tartatott meg s ennek eredményéhez képest nyert összeállítást az a csapat, a mely hivatta volt a versenyen a magyar esendőrséget képviselni.

Alább mutatjuk be a versenyen résztvevők igen jól sikerült csoportképét s az elért eredményeket feltüntetve jegyzéket.

Bár rövid volt az idő, esendőreink mégis kiváló eredményt értek el, ba figyelembe vesszük azt, hogy 18 esendőr közül 15 ment fel a középmérkőzésbe s ezek közül 8 szerepelt kitűnő helyezéssel a döntő mérkőzésben és Öfelsége tiszteletdíjért Varga József VI. esendőr kerületbeli esendőr küzdött a hat legjobb vívó között. A legénység 12-es csoportokban vívott s a esendőrök csoportjukban 8 első és 11 második helyezést vívtak ki maguknak, tehát olyan eredményt, a mely páratlanul mondható.

A jury minden egyes tagja egyhangzólag az első helyre minősítette a magyar esendőrcsapatot, mely általános feltűnést keltett nyugodt fellépésével, biztos harszavával, kiválóan fegyelmezett és katonás magatartásával. A magyar esendőr jó hírveve most már nemcsak Ausztria-Magyarország minden részében, hanem a lapidósítások révén az egész művelt külföld hadseregei és sportköröiben is elterjedt s a magyar esendőr kiválóságát immár kivétel nélkül mindenki ismeri.

Csendőreink — a mint azt tőlük joggal várni lehetett — az első alkalommal, a mikor a véderő tagjaival összemérhették tudásukat, harszavatermettségüket, bebizonyították, hogy a magyar esendőr minden körülmények között s hűen esküjéhez, becsülettel és vitézséggel állja meg a helyét.

KÉPEINKHEZ.

A löcsei gymnasium.

A szepességi szársz lakosság nemcsak gazdaságilag, illetve anyagilag, de kulturális előrehaladottság tekintetében is, mindig az első helyen állott Szék-Magyarország lakossága között s hazánk évezredes történetében mindenütt találkozunk a köznevelődés előmozdításának közülök származó bajnokaival.

Már maga az a körülmény is, hogy az állítólag 1245-ben alapított Lőcse városának már a XV-ik században messze földön híres gymnasiuma volt, arra mutat, hogy a tudományos művelődésre mindig sokat áldozott a Szepesség lakossága. Ezért történt aztán, hogy Lőcse város, a mely már az alapításkor várral épült s később mint az egész felvidék legfontosabb erőssége szerepelt, jelentékeny privilégiumokat kapott Magyarország uralkodóitól.

Lőcse régi gymnasiuma, a mely képeink egyikén látható, annakidején egyike volt a legkorosabbeknek. Nemcsak a környékbeli ifjuság nevelkedett ott, hanem az ország nagyrészből voltak tanulói, a mely utóbbiak leginkább a német nyelv gyors és helyes elsajátítása céljából, legtöbb esetben löcsei polgárok magyarul tanulni ösztönző szíval kieserélve jutottak oda. S el kell ismerni, hogy századokon át a közélet minden terén sok nevezetes tanulója érvényesült a löcsei gymnasiumnak.

A későbbi időkben természetesen szűk lett a tudomány a régi hajléka az évenként mind nagyobb számmal jelentkező tanulók befogadásása, meg azután a mai modern kor igényeinek egyébként sem felelt már meg, emellett fogva azt az újabbat építettek melléje, a melyik az egyelőreleg közölt képek mindegyikén két oldaláról is látható.

HIREK.

•Csendőrségi Lapok• zárszámadása. Bevétel: Előfizetések az 1913. évben 23,837 K 02 fillér; hirdetésekért befolyt 5163 K 90 fillér, a létesítendő esendőrségi internátus javára 279 K 78 fillér, egyéb átmeneti bevételek 29 K 80 fillér. Összesen a bevétel 29,310 K 50 fillér. Kiadás: Fizetések 6412 korona, irói tiszteletdíjak 2739 K, hirdetési jutalék az úgynököknek 1437 K 14 fillér, nyomdai költségek 14,065 K 61 fillér, internátus javára bevételként szereplő összeg a III. esendőrkerületi

Kerület	Hírlapokozat	Név	Elért eredmény						
			az első mérkőzésben	alközvetlen mérkőzésben	a döntő mérkőzésben	helyezés	helyezés	helyezés	
VI.	esendőr	Varga József	10	1	6	2	10	1	6
I.	"	Gáspár Pál	8	2	9	1	8	2	
VII.	pr. esendőr	Horváth József	5	5	7	2	8	2	
VI.	esendőr	Szabó Lajos III.	9	2	6	2	5	3	
VIII.	"	Dékány István	8	2	7	1	6	3	
II.	ez. őrmest.	Pataki Dénes	8	1	5	4	4	6	
III.	esendőr	Szelei János	9	1	8	2	4	4	
m. kir. lov. szolg.	"	Vorkapic Miklós	6	5	5	4	3	7	
VI.	"	Pecsi Antal	10	1	4	5			
IV.	"	Szente Pál	9	1	4	5			
VI.	"	Kisfalvi Mihály	6	4	5	5			
III.	"	Orszag János	7	3	4	5			
VI.	ez. őrmest.	Nagy Ferencz	9	2	5	6			
VIII.	esendőr	Kardos Imre	8	2	5	6			
II.	"	Bera Illés	5	5	3	7			
VI.	"	Közmann Pál	5	7					
m. kir. lov. szolg.	"	Erukec József	3	9					
VII.	pr. esendőr	Deák Albert	1	11					

Tiszteletdíj

Ezüst érem

Bronz érem

Megjegyzés. A m. kir. belügyminiszter úr öngyarméltósága által adományozott tiszteletdíj Varga József esendőrnek íteltett öla.

parancsnokságnak 279 K 78 fillér, sorajjegyekért a talá-
nyok megfejtőinek 137 K 15 fillér, postai kiadások 54 K,
hirdetési díjak beszédése után százalék az ügynököknek
158 K 76 fillér, egyéb kiadások 280 K 57 fillér. Összesen
a kiadás 25,494 K 01 fillér.

A kikoszarozott kérő hosszuja. Nagyhöflány sopron-
megyei község esendjét június 4-én délután rémes fövöl-
dőzés és vértagyasztó sikoltozás zavarta meg, a mit
egy emberbőrbe bújtatott vadállat, Tomsics Ágoston,
nagyhöflányi parasztleány nemtelen bosszuszomja és
vadállatiás vérengzése idézett elő azórt, mert szíve vá-
lasztottjának szülei leányuk kezét tőle megtámadták.
Kikoszaroztatása feletti dühében Tomsics Ágoston,
június 4-én délután két vadászfegyverrel, egy browning-
pisztolyval és nagymennyiségű tölténnyel felfegyver-
kezve a mezőre ment s az ott dolgozó Krauscher Terézt,
ki szíve választottja volt, valamint annak atyját és any-
ját lelőtte, kik közül a két utóbbi meghalt, a leány
pedig súlyosan megsérült. A Krauscher-család lelővése
után Tomsics üldözői elől a nagyhöflányi templom
tornyába menekült s ott magát eltorlaszolva, 6-án dél-
előtti 12 óráig a járőrökre lövöldözött, mely idő
alatt még kilencz egyént sebesített meg. A sebesültek
között van Frank János soproni őrsbeli esendőr is, ki
könnyebb természetű sérülést szenvedett. Tomsics
6-án délelőtti 12 órakor, a Horváth József I. járás-
örmester, kismartoni járásparancsnok parancsnoksága
alatti összpontosított 23 főnyi legénység által körülránt
és olykor-olykor egynéhány lövéssel meg is ostromolt
toronyban elfogott és a kismartoni kir. járáshírság-
nak átadott.

Betörés egy postahivatalba. Június hó 4-én hajnali
2 órakor Sarkadi Béla dobozi postamester gyanus zajra
ébredve, forgópisztolyt fogott s a lakásából nyíló posta-
hivatalba ment, ott az ablaknál őt ismeretlen egyént
látott, kik az ablak felszerítésével foglalkoztak. A posta-
mester a betörők ellen két lövést intézett, a mit azok
szintén egy találat nélküli lövéssel viszonzva, elmenek-
ültek. Nyomozásuk folyamatosan van.

Leégett őrlaktanya. A kelemenecserbuki nyári őrlak-
tanyáját május 26-án ismeretlen tettesek felgyuj-
tották, s az, fából lévén építve, berendezésével
együtt földig leégett. Az őrsöt június 1-én megszállni
kivezényelt legénység ideiglenesen egy, a m. kir. őrdé-
szeti hivatalnak tulajdonát képező pajtaszerű faépület-
ben nyert elhelyezést.

Kérelem. Kiss János, a kőrös-szörénymegyei Zsidó-
vár községben állomásozó esendőr, kéri az 1908. évi

a cs. és kir. gyalogezred 8. századánál Nagykanizsán
vele együtt szolgált és onnan a esendőrséghez átlépett
Bánsi Gyulát, hogy czimét egy fontos okból kifolyólag
közölje vele.

Szerkesztői üzenetek.

Göndör. Olvassa el a Cs-1 utait, 112. §-át, annál 3-ik
bekezésében ott találja, hogy: "hisztériának kiszoklése végett
nem szabad ámitást stb. használni. — Minthogy tehát az ezzel
ellenkező oktatás, tanítás, példaadás csak rosszra vezetne, ezikkét
nem közölhetjük.

B. I. esendőr. Lopás büntette.

Pinkavölgyi. Beszámít, ha az ottani nyugdíjketelékbe belép.

Vezényelt. Idézett bekezés és csak a közgazdálkodásban részves
egyénekre vonatkozik.

1000. Kóza hír.

Duna. Nézetünk szerint szarolás vételge.

Liliom. Nincs rendezve.

Dombóvári. Nézetünk szerint a katonai hatóságoknak.

130. Igen.

Pall. Attól függ, hogy szolgálatteljesítés közben kapott sérülés
következtében lett-e az illető nyugdíjazva?

H. S. 04. Várnay ezred.

R. J. J. 1. Igen. 2. Helyszűke miatt nem sorolhatjuk fel
Általában akár közszolgálatban, akár az állam által segélyezett
vasuti, gőzhajzási és egyéb vállalatoknál. (L 1873. évi IL. tcz.)

Baleset. 1. Hogy ki volt a világ leghíresebb zeneszerzője?
Alig hiszünk, hogy akadna olyan elfogulatlan zeneszakértő, a ki
erre a kérdésre egy névvel merne válaszolni. Világláru zene-
szerző, a kinek műveit a világ összes művelt népe ismerik:
volt és van elég. Már most aztán egészen az egyéni ízlés dolga,
hogy ki melyiket tartja a nagyok között is a legnagyobbnak.
Igy a magyarok Jászt Ferenczet, a németek Wag ert, Haydnt,
Mendelssohnt, Beethovent, a francziák Chopint, az olaszok Puc-
cinit, Verdit, Mascagnit tartják utólrhetetlen zenebírásnak.
Mindégylének szerzeménye egy-egy mesternél a maga nemében;
éppen ezért lehetetlen kiválasztani közöttük a legnagyobbat.
2. Levértég, a légsulymérő alacsony állása. 3. Attól függ, hogy
az átlépést megelőzőleg mennyi ideig szolgált. 4. Igen. 5. Fe-
gyelmi ügy.

Június. 1. Kérjen tisztí eljárájától döntést. 2. A kltk. 129.
§-a szerint büntették. 3. Appurátus = készülék, műszer, fel-
szerelés, hozzávaló. 4. Maximum = legnagyobb, legtöbb valami-
ból. 5. Minimum = legkisebb érték, legalább. 6. Laikus = vi-
lági, avatlan, járatlan. 7. Reagál = visszahat, fogékony valami
iránt. 8. Positio = helyzet, állapot, állás. 9. Indolentia = nem-
bánomosság, közöny.

J. esendőr. 1. A házasságkötéstől számítva három hónap.
2. A nyugdíjat az 1912. LXV. tcz. 44. §. 5. bekezdése értelmé-
ben időlegesen beazntetik, ha az ok, a mely miatt a megszün-
tetés elrendeltett, megszűnik, a nyugdíjat újból lehet folyósítani,
azonban a multa nézve még utólag sem.

Titányi őrmester. Sorajjegyei nem nyertek.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpéztára

Köztisztviselői kölcsönök
törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek
létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

☐☐☐ Telefon 153-44. szám ☐☐☐

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás
ellenében.

Külföldi pénznemek vé-
tele és eladása.

Sorajjegyeknek részletre és
készpénzért való eladása.

Előadunk betéteket takarékpéztári könyveeskére. 1. Oly
takarékbetétet után, melyeket hat hónapi felmondási idő
lektése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti
lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti
kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takaré-
kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával) betét után,
melynél a betétevő az 1. pontban jelzett felmondási
időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fé) betéti kamatot fizetünk
(A tőkekamatadó levonásával).

Előleglet nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki inté-
zetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jel-
zálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett.
Utaltványok, intézvények és chequék beszedését elvállaljuk
igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Részesltettek:

a magasabb fokozatu havidij-illetékben:

1914 május hó 1-ével:

a VII. rangosztályban:

Buday Gyula alezredes, a VIII. és

a VIII. rangosztályban:

Almásy Zsigmond őrnagy, az V. számú esendőrkerület állományában.

Okirattal megdicsértetett:

A magyar szent korona országaihoz tartozó esendőrség felügyelője által:

Bruckner Gyula, II. számú esendőrkerületbeli jármű-őrmeister, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységeért, alácandéltjainak helyes nevelése és őrsének példás vezetéséért.

Nyilvánosan megdicsértetett:

A m. kir. III. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Sus Károly őrsvezető ez. őrmester, egy ismételt szökésben levő, betűreccs lopással terhelt honvédek elfogása alkalmával kifejtett buzgalma és erélye fellépéséért.

Előléptettek

1914 június hó 1-ével:

a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

hulapróci őrsvezető ez. őrmesterekké:

Andrits Radoslav és Egyri László Géza hulapróci esendőr ez. őrmesterek;

esendőr ez. őrmesterekké:

Komai József, Csöste György, Svanczli Lajos, Király Sándor Géza II., Mihálkovics István és Eöller Kálmán esendőr ez. őrmesterek.

Állományoztatott:

Tóth Ferencz II., VI. számú esendőrkerületbeli jármű-őrmeisternek, a m. kir. honvédelmi miniszter ut 1914. évi 49,020/16. számú rendelkezéssel, 1914. évi május hó 1-től kezdődőleg, a koronás ezüst érdemkereszt után illetékes napi 32 fillérből álló jelvénypótdíj.

Névváltoztatás.

A m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

Mutalics László esendőr, a m. kir. belügyminiszter ut 1914. évi 82,802/VI--a. számú engedélye alapján, vezetőkénevét elűredis-re változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

Villányi Imre őrsvezető ez. őrmester, Nagy Anna Margittal, 1914 május 2-án, Vtikan.

A m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:
Parkas Mihály esendőr, Koszó Etelával, 1914 május 14-én, Zsablyán.

A m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:
Lorich János őrsvezető ez. őrmester, Szép Vilmaival, 1914 márczius 28-án, Balatonkajirón.

Kálmán József I. esendőr, Horváth Margittal, 1914 április 27-én, Balatonszemesen.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 10 éve álló géparúháza kizárólag alantli címlon lótozik Szegeden avároni bórpalotában. Kerem tehát sok ezer üzletbarátainkat, ügyfeljeinké hogy meg ne lóvozzék hasonló novu csúgok és szigoruan Szántó József nevét követeljük rendelkezés megfélélnél. Flókraktárium pedig nincs Szegeden, de helyl az országban. Csakta

nálam kaphatók: katonai hangyi, Postillon, Britania és Helical kerékparuk a tónélküli Pathofon hoszlóggépek és lemezek tolerantata in adlan van, esendőrségi díj-varrógépek, esékely - révelülzele. Főárjegyzőkem In-gyon-küldöm, Váram becses rendeléseket és ez uton kiültem üdvözlémetek sok ezer pártoló barátainnak. : :

SZANTÓ JÓZSEF

géparúháza Szegeden, városi bórpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomatványok

Sapkák

Keztyük

Kardbojt

Celluloid kézelő és nyakraváló

Czipőkrém

Fegyverzsir

Borotváló készlet

6, 10 és 20 éves

szolgálati kereszt

stb. stb.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemü felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.

Szives figyelmébe ajánljuk házilag készült, zefir, kreton és szabályos fehér ingeinket kitünő minőségben és olcsó ár mellett.

Kívánatra késznégget küldünk ezekből válanztás végett.